

1. Назва Організація управлінського обліку в системі менеджменту підприємства

2. Шифр 11156

3. Тип Вибіркова дисципліна

4. Рік навчання перший

Семестр. 2.

Кількість кредитів ЄКТС. 5.

ПБ лектора, науковий ступінь, посада. Лабунська С.В. д.е.н., доцент

Результати навчання.

- сформовані навички щодо визначення підходів до побудови унікальної для потреб певного підприємства системи калькулювання витрат;

- сформовані навички щодо обрання оптимальних методів обліку витрат виробництва і калькулювання собівартості виробленої продукції за структурними підрозділами і підприємством в цілому;

- вміння визначати елементи управлінського процесу та місце управлінського обліку як підсистеми загальної системи менеджменту підприємства;

- вміння ідентифікувати, оцінювати та класифікувати витрати підприємства в процесі господарської діяльності з позицій можливостей спрямування управлінського впливу;

- вміння формувати інформаційні потоки про види та елементи витрат за центрами відповідальності;

- вміння розробляти та впроваджувати систему бюджетування за всіма рівнями, оцінювати та аналізувати відхилення від бюджетів з метою формування системи інструментів управління витратами за слабкими сигналами;

- вміння застосовувати систему критеріального відбору та визначати дійсні витратами за інвестиційними проектами;

- вміння оцінювати наслідки прийняття управлінських рішень в системі управління витратами підприємства;

- володіння знанням про існуючі методичні підходи до обрання та використання найбільш ефективної, для окремого суб'єкту господарювання, системи управління витратами.

Обов'язкові попередні навчальні дисципліни. «Фінансовий облік», «Управлінський облік», «Аудит», «Економіка підприємств», «Менеджмент», «Економічний аналіз», «Економетрика».

Зміст. Організація управлінського процесу та роль бухгалтера в прийнятті управлінських рішень. Користувачі облікової інформації. Управлінський облік та інформаційні технології. Функцій управлінського обліку в системі менеджменту підприємства, за кожним етапом розвитку.

Класифікація витрат для управління, планування та оцінки витрат підприємства. Зміст визначення «Функція витрат». Основні методи побудови «функції витрат». Особливості обліку витрат підприємства за центрами виникнення та відповідальності. Особливості обліку прямих витрат на калькуляційну одиницю згідно з МСФЗ та П(С)БО. Методи розподілу накладних виробничих витрат. Організація обліку накладних витрат на рахунках фінансового обліку. Організація обліку відхилень накладних витрат на рахунках бухгалтерського обліку. Особливості формування облікової політики підприємства при застосуванні позамовної, попроцесної та системи калькулювання витрат на одиницю виробу на вітчизняних підприємствах. Організація управління витратами підприємства за різних моделей. Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за змінною складовою (DIREKT-COSTING). Переваги та недоліки використання системи ABSORPTION COSTING. Особливості побудови та використання системи управління витратами підприємства за відхиленнями витрат від стандартних (система STANDART COSTING). Сутність та особливості стандартизації змінних та постійних витрат. Основні підходи до побудови системи контролю за управлінням витратами в за допомогою гнучкого бюджетування.

Особливості складання головного (основного) кошторису витрат підприємства за різними системами калькулювання. Сутність бюджетування та види бюджетів, функції бюджетування. Етапи складання бюджетів. Види операційних та фінансових бюджетів. Взаємоузгодження та взаємопоєднання бюджетів. Розробка прогностичного звіту про прибутки та збитки. Формування підґрунтя для прийняття довгострокових інвестиційних рішень. Не дисконтні методи оцінки довгострокових капітальних інвестицій. Оцінка довгострокових вкладень за допомогою дисконтування.

Рекомендовані джерела.

1. Атамас П. Й. Управлінський облік : навч. посіб. / П. Й. Атамас. – Д. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 440с
2. Добровський В. М. Управлінський облік : навч. посіб. / В. М. Добровський, Л. В. Гнилицька, Р. С. Коршикова. За ред. В.М. Домбровського. – К. : КНЕУ, 2005. – 278с.
3. Голов С. Ф. Управлінський облік / С. Ф. Голов. – К. : Центр навчальної літератури, 2018. – 400 с.
4. Друри К. Введение в управленческий и производственный учет / К. Друри. – М.: Аудит, ЮНИТИ, 1998. – 784 с.
5. Карпенко О. В., Карпенко Д.В. Управлінський облік: Навч. посіб. — К.: Центр учбової літератури, 2012. - 296 с.

6. Лабунська С.В. Управлінський облік: Навчальний посібник / Лабунська С. В., Безкоровайна Л. В. – Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016. - 360 с. Укр. мова.

7. Лень В. С. Управлінський облік : навч. посіб. / В. С. Лень. – К. : Знання-Прес, 2003. – 287 с.

8. Маляревський Ю. Д. Перспективи управлінського обліку : організаційно-економічний механізм як основа ефективної операційної діяльності підприємства. Монографія / Ю. Д. Маляревський, С. В. Лабунська, Л. В. Безкоровайна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2008. – 164 с.

9. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підручн. / Л. В. Нападовська. – К. : Книга, 2004. – 544 с.

10. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

11. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO7.aspx>

12. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи". [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

13. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". [Електронний ресурс]. – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

14. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість". [Електронний ресурс]. – <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

15. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції". [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 "Фінансові інструменти". [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 "Дохід". [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 "Витрати". [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>

19. Управленческий учет: обучающий курс, 8-е издание / С. И. Охотник, Н. М. Пырец / - Дніпро ; «Акцент ПП», 2018. - 509 с.

20. Хорнгрен Ч. Т. Бухгалтерский учет: управленческий аспект / Ч. Т. Хорнгрен, Дж. Фостер. – М. : Финансы и статистика, 2005. – 416 с

21. Gray I. Cost and Management Accounting / I. Gray. — New York: Pitkett D, 2002. - 134 p

22. Kaplan R. Advanced Management Accounting / R. Kaplan, F. Atkinson. - New Jersey: Upper Saddle River, 2010. - 294 p.

Методи навчання.

Лекції, семінарські та практичні заняття з використанням інформаційних технологій.

Методи оцінювання:

поточний контроль (опитування); підсумкові контрольні роботи (за модулем); залік.

Мова навчання. Українська.